

Birbirimize Saygıda İhsan Şuurunun Etkisi

Gönderen Kadir Hatipoglu - Nisan 06 2023 17:12:00

Bu dünyaya hayatını tek başımıza yaşayamamaktayız. İçerisinde yetişmiş olduğumuz bir aile yuvası, yaşam bulduğumuz sosyal & evremiz, mensubu olduğumuz bir toplumumuz var. Hayatımızın her safhasında bu birlikteliklere ihtiyaç duyuyoruz. Aile yuvası içerisinde billye yemeyen insanlar, hayatları boyunca bu &zuml;ntuml;yuml; i¸lerinde taşımakta, sosyal & evresi olmayan insanlar ise sosyalleşmemekte ve bunun sonucunda ilişkiler sekteye uğramakta, içerdiklerinde yaşanan topluma karşı &ikanlar, o toplumun getirmiş olduğu kuml;ltürden, toplumun en önemli yapısı olan milli ve manevi değerlerden yoksun yaşayanlar ise, toplumlara karşı huzursuzluk &karabilmektedir. Bu sebeple hayatımızın her safhasında &yle bir inan¸ i¸erimizde olmalı ki, insanlarla olan ilişkilerimizde maddi ve manevi zararlardan bu duyguya vesilesi ile kaçtırmamalı, doğal & evreyle olan yaşıntımızda ise, doğal & evreyi korumaya yönelik davranış şıklarını hayatımıza aktarabilmeliyiz. İşte bu inan¸ Allah inancıdır. Bu alem, bu alem indeki dünya, bu dünya i¸indeki dağlar, taşlar, okyanuslar, denizler akarsular, ağa¸lar, yeşillikler ve her şeyin kendisi i¸in yaratıldığı insan hepsi Allah tarafından var edilmiştir. Yaratan Allah, rızıklandıran Allah, Hayat veren Allah ve &ldüren Allah'ı. Hayatımızın her safhasında Allah inancına ihtiyacımız vardır. Nitelik, Allah inancı &erdiklerinde olan insanlar hem kendilerine hem de diğer insanlara zarar gelici hîbir hususu yerine getirmezken, Allah inancının unutulması neticesinde dünya ve ahiret sıkıntılarına maruz kalınmaktadır. Kişi her daim Allah'ı in kendiyle beraber olduğunu unutmamalıdır. Allah inancının canlı tutulmasının en önemli yolu ise İhsandır. İhsan; Sözükte "bir şeyi iyi ve güzel yapmak, iyi, güzel ve yararlı fil işlemek, iyilik etmek, ikram ve in'am'da bulunmak" anımlarına gelir. İstilahta ise, Allah'a kulluk olan her görevi en iyi bir şekilde, önemseyerek, hakkıyla ve layıkı vechiyle yapmak, îmân, iş, ibâdet, muâmelât, yönetim, yargı vb.... insanın yaptığı her işi ve görevi şartlarına, kurallarına ve teknüğine uygun olarak estetik, sağlam, güzel, kaliteli, en iyi ve en mükemmel bir şekilde yapmayı ifade eder. İnsanlar &erdiklerinden ihsân, ü¸ kısımında zikredilebilir: 1) Allah'a karşı ihsân. Bu, şartlarına uygun îmân etmek, emir ve yasaklara uymaktır. 2) İnsanlara karşı ihsân. Bu, insanın ana-babasına, eş ve ¸ocuklarına, komşu ve akrabalarına, insanlara iyilik yapmak, iyi davranışmak, haklarına riâyet etmek ve kusurlarını bağışlamaktır. 3) Kişinin kendisine karşı ihsânı. Bu, îmân edip sâlih ameller işleyerek Allah'ın rızasını, rahmet, mağfiret, nimet ve cennetini kazanmasıdır. Allah'a ve insanlara yapılan ihsân da aslında kişinin nefsine karşı ihsânıdır.[\[1\]](#) Kur'an-ı Kerim'nde Yüce Rabbimiz bizlere İhsanı emretmektedir. Ayet-i kerimede şöyle buyurmaktadır. #1573;#1616;#1606;#1617;#1614; #1575;#1604;#1604;#1617;#1607;#1614; #1610;#1614;#1571;#1618;#1605;#1615;#1585;#1615; #1576;#1616;#1575;#1604;#1618;#1593;#1614;#1583;#1618;#1604;#1616; #1608;#1614;#1575;#1604;#1573;#1616;#1581;#1618;#1587;#1614;#1575;#1606;#1616; #1608;#1614;#1610;#1614;#1606;#1618;#1607;#1614;#1609; #1593;#1614;#1606;#1616; #1575;#1604;#1618;#1602;#1615;#1585;#1618;#1576;#1614;#1609; #1608;#1614;#1610;#1614;#1606;#1618;#1607;#1614;#1609; #1593;#1614;#1606;#1616; #1575;#1604;#1618;#1601;#1614;#1581;#1618;#1588;#1614;#1575;#1569;

وَالْمُنكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ “Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlara yardım etmeyi emreder; hayasızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.”[2] İhsan Kavramını Sevgili Peygamberimizden bize aktarılan ve Cibril Hadisi diye meşhur olmuş hadisten öyle ögreniyoruz. Ömer İbnü’l-Hattâb radıyallahu anh öyle dedi: Bir gün Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in huzurunda bulunduğuımız sırasında, elbisesi beyaz mı beyaz, saçları siyah mı siyah, yoldan gelmiş bir hali olmayan ve içimizden kimsenin tanımadığı bir adam çikageldi. Peygamber’in yanında sokuldu, önüne oturdu, dizlerini Peygamber’in dizlerine dayadı, ellerini (kendi) dizlerinin üstüne koydu ve: - Ey Muhammed, bana İslâm’ı anlat! dedi. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: - “İslâm, Allah’tan başka ilah olmadığına ve Muhammed’in Allah’in resûlü olduğuna şehâdet etmen, namazı dosdoğru kılman, zekâtı (tastamam) vermen, ramazan orucunu (eksiksiz) tutman, yoluna güç yetirebilirsen Kâbe’yi ziyâret (hac) etmendir” buyurdu. Adam: - Doğru söyaledin dedi. Onun hem sorup hem de tasdik etmesi tuhafımıza gitti. Adam: - Şimdi de imanı anlat bana, dedi. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: - “Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe inanmandır. Yine kadere, hayrına ve şerrine iman etmendir” buyurdu. Adam tekrar: - Doğru söyaledin, diye tasdik etti ve: - Peki ihsan nedir, onu da anlat, dedi. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: - “İhsan, Allah’a onu görüyormuşsun gibi kulluk etmendir. Sen onu görmüyorsan da O seni mutlaka görüyor” buyurdu. Adam yine: - Doğru söyaledin dedi, sonra da: - Kıyâmet ne zaman kopacak? diye sordu. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem: - “Kendisine soru yöneltilen, bu konuda sorandan daha bilgili değildir” cevabını verdi. Adam: - O halde alâmetlerini söyle, dedi. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: - “Annelerin, kendilerine âriye muamelesi yapacak çocuklar doğurması, yalnız ayak, başı kabak, çiplak koyun çobanlarının, yüksek ve mükemmel binalarda birbirleriyle yarışmalarıdır ” buyurdu. Adam, (sessizce) çekip gitti. Ben bir süre öylece kalakaldım. Daha sonra Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem: - “Ey Ömer, soru soran kişi kimdi, biliyor musun?” buyurdu. Ben: - Allah ve Resûlü bilir, dedim. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: - “O Cebrâil’di, size dininiz öğretmeye geldi” [3]buyurdu. Sevgili Peygamberimizin de ifade ettiği üzere ihsan, kişinin Allah’ı görüyormuşçasına hayatını sürdürmesidir. Nitekim biz belki Allah’ı görememekteyiz, ama O bizi elbette görmektedir. Bir ayette bu hususa öyle işaret edilmektedir. إِنَّ اَيَخْفَىَ عَلَيْهَ لاَ شَيْءٌ فِي الأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاء

“Şüphesiz yerde ve gökte Allah’a hiçbir şey gizli kalmaz”[4] &nbs;Yüce Rabbimize karşı hiçbir şeyimiz gizli kalmadığı gibi ayrıca, yapmış olduğumuz şeyleri ise melekleri aracılığı ile kayıt altına alırmaktadır. Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyrulmaktadır.&nbs;&nbs; &nbs;&nbs; إِذْ
يَتَلَقَّى
الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ
الْيَمِينِ
وَعَنِ
الشِّمَالِ
قَعِيدٌ “Üstelik, biri insanın sağ tarafında, biri sol tarafında oturmuş iki alıcı melek de (onun yaptıklarını) alıp kaydetmektedir.”[5] Yukarıda zikrettiğimiz ayetler ve hadisler işığında şu husus hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir ki, merkezinde İhsanın yer aldığı İman, İslam ve Ahlak anlayışı kula hem dünya hem de ahiret mutluluğu getirecektir. İnsan hayatında ihsanın hakim olması, başta ana-baba olmak üzere diğer insanlara karşı iyi davranışlar sergilemesine sebep olacaktır. Yüce Rabbimizin Kur’an-ı Kerim’de özellikle ayet sonlarında bizlere bildirmiş olduğu “Allah (Muhsinleri) iyilik yapanları sever” ifadelerinden önceki ifadeler incelendiği zaman Muhsinlerin nasıl davranışını gerektiğini, Muhsinlerin özelliklerinin neler olması gerektiğini görmekteyiz. İlgili ayetler ve bu ayetlerde geçen Muhsin (iyilik yapanlar)’in özellikleri şöyedir.
وَسَارِعُٓوا ِلٰى
مَغْفِرَةٍ
مِنْ
رَبِّكُمْ
وَجَنَّةٍ
عَرْضُهَا
السَّمٰوَاتُ
وَالْاَرْضُۙ اُعِدَّتْ
لِلْمُتَّقٖينَۙ َُنْفِقُونَفِي
السَّرَّٓاءِ
وَالضَّرَّٓاءِ
وَالْكَاظِمٖينَ
الْغَيْظَ
وَالْعَافٖينَ عَنِ

النَّاسِؕ
وَالّٰهُ
يُحِبُّ
الْمُحْسِنٖينَۚ Onlar bollukta ve darlıkta Allah yolunda harcayanlar, öfkelerini yenenler, insanları affedenlerdir. Allah (Muhsinleri) iyilik edenleri sever.
وَالَّذٖينَ
اِذَا
فَعَلُوا
فَاحِشَةً
اَوْ
ظَلَمُٓوا
اَنْفُسَهُمْ
ذَكَرُوا
اللّٰهَ
فَاسْتَغْفَر
ُوا
لِذُنُوبِهِم
ْࣕ وَمَنْ
يَغْفِرُ
الذُّنُوبَ
اِلَّا
اللّٰهُࣕ
وَلَمْ
يُصِرُّوا
عَلٰى مَا
فَعَلُوا
وَهُمْ
يَعْلَمُونَ
Yine onlar, çirkin bir iş yaptıkları, yahut nefislerine zulmettikleri zaman Allah’ı hatırlayıp hemen günahlarının bağışlanması isteyenler -ki Allah’tan başka günahları kim bağışlar- ve bile bile, işledikleri (günah) üzerinde ısrar etmeyenlerdir.” [6] وَمَا
كَانَ
قَوْلَهُمْ
اِلَّٓا اَنْ
قَالُوا
رَبَّنَا
اغْفِرْ
لَنَا
ذُنُوبَنَا
وَاِسْرَافَن
َا فٖٓي
اَمْرِنَا
وَثَبِّتْ
اَقْدَامَنَا
وَانْصُرْنَا

75; ﴿۱۶۰۹;۱۶۱۴;۱۶۰۴;۱۶۱۴;۱۶۰۹;
۱۶۱۷;۱۶۰۲;۱۶۱۴;۱۶۰۸;۱۶۱۸;۱۶۰۵;۱۶۱۶;
۱۶۱۷;۱۶۰۴;۱۶۱۸;۱۶۰۳;۱۶۱۴;۱۶۱۷;۱۶۰۱;۱۶۱۶;۱۵۸۵;۱۶۲۲;۱۶۱۰;۱۶۰۶;
۱۶۱۴﴾ “Onların sözleri ancak, “Rabbimiz! Bizim günahlarımıza ve
işimizdeki taşkınlıklarımızı bağışla ve (yolunda) ayaklarımıza sağlam tut. Kâfir topluma karşı
bize yardım et” demekten ibaretti.
﴿۱۶۱۵;۱۶۰۵;۱۶۱۵;
۱۶۱۷;۱۶۰۴;۱۶۱۴;۱۶۱۷;۱۶۴۸;۱۶۰۷;۱۶۱۵;
۱۶۱۴;۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۶۱۷;۱۶۱۴;۱۶۱۷;۱۶۱۴;
۱۶۱۷;۱۶۰۴;۱۶۱۸;۱۶۱۷;۱۶۱۵;۱۶۰۶;۱۶۱۸;۱۶۱۰;۱۶۱۴;۱۶۱۷;۱۶۱۵;
۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۵۸۱;۱۶۱۵;۱۵۸۷;۱۶۱۸;۱۶۰۶;۱۶۱۴;
۱۶۱۷;۱۶۱۴;۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۶۱۷;۱۶۱۴;۱۶۱۷;۱۶۱۴;۱۶۱۶;
۱۶۱۷;۱۶۰۴;۱۶۱۸;۱۶۱۷;۱۶۱۵;۱۶۴۸;۱۶۱۶;۱۵۸۲;۱۶۱۶;۱۵۸۵;۱۶۱۴;۱۵۷۷;۱۶۱۶;۱۵۵۷;
۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۶۰۴;۱۶۱۷;۱۶۴۸;۱۶۰۷;۱۶۱۵;
۱۶۱۰;۱۶۱۵;۱۵۸۱;۱۶۱۶;۱۵۷۶;۱۶۱۷;۱۶۱۵;
۱۶۱۷;۱۶۰۴;۱۶۱۸;۱۶۰۵;۱۶۱۵;۱۵۸۱;۱۶۱۸;۱۵۸۷;۱۶۱۶;۱۶۰۶;۱۶۲۲;۱۶۱۰;
۱۶۰۶;۱۶۱۴;۲۲۶۲; Allah da onlara hem dünya nimetini, hem de ahiretin
güzeli mükafatını verdi. Allah güzeli davranışları sever.”[\[7\]](#)
﴿۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۵۹۳;۱۶۱۸;۱۵۷۶;۱۶۱۵;۱۵۸۳;۱۶۱۵;۱۶۰۸;۱۵۷۵;۱۶۱۸;
۱۶۱۷;۱۶۰۴;۱۶۰۴;۱۶۱۷;۱۶۰۷;۱۶۱۴;۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۶۰۴;۱۵۷۵;۱۶۱۴;
۱۶۱۷;۱۶۱۵;۱۵۸۸;۱۶۱۸;۱۵۸۵;۱۶۱۶;۱۶۰۳;۱۶۱۵;۱۶۰۸;۱۵۷۵;۱۶۱۸;
۱۶۱۷;۱۶۱۶;۱۶۰۷;۱۶۱۶;۱۵۸۸;۱۶۱۴;۱۶۱۰;۱۶۱۸;۱۵۷۴;۱۵۷۵;۱۶۱۱;
۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۵۷۶;۱۶۱۶;۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۶۱۸;۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۶۱۶;
۱۶;۱۵۸۳;۱۶۱۴;۱۶۱۰;۱۶۱۸;۱۶۰۶;۱۶۱۶;
۱۵۷۳;۱۶۱۶;۱۵۸۱;۱۶۱۸;۱۵۸۷;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۶۰۶;۱۵۷۵;۱۶۱۱;
۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۵۷۶;۱۶۱۶;۱۵۸۴;۱۶۱۶;۱۶۱۰;
۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۶۱۸;۱۶۰۲;۱۶۱۵;۱۵۸۵;۱۶۱۸;۱۵۷۶;۱۶۱۴;۱۶۰۹;
۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۶۱۸;۱۵۸۰;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۵۸۵;۱۶۱۶;
۱۵۸۴;۱۶۱۶;۱۶۱۰;
۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۶۱۸;۱۶۰۲;۱۶۱۵;۱۵۸۵;۱۶۱۸;۱۵۷۶;۱۶۱۴;۱۶۰۹;
۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۶۱۸;۱۵۸۰;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۵۸۵;۱۶۱۶;
۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۶۱۸;۱۵۸۰;۱۶۱۵;۱۶۰۶;۱۶۱۵;۱۵۷۶;۱۶۱۶;
۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۵۸۹;۱۶۱۷;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۵۸۱;۱۶۱۶;۱۵۷۶;۱۶۱۶;
۱۶;۱۵۷۶;۱۶۱۶;۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۵۸۰;۱۶۱۴;۱۶۰۶;۱۵۷۶;۱۶۱۶;
۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۵۷۶;۱۶۱۸;۱۶۰۶;۱۶۱۶;
۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۵۸۷;۱۶۱۷;۱۶۱۴;۱۵۷۶;۱۶۱۶;۱۶۱۰;۱۶۰۴;۱۶۱۶;
۱۶۰۸;۱۶۱۴;۱۶۰۵;۱۶۱۴;۱۵۷۵;
۱۶۰۵;۱۶۱۴;۱۶۰۴;۱۶۱۴;۱۶۰۳;۱۶۱۴;۱۵۷۸;۱۶۱۸;
۱۵۷۱;۱۶۱۴;۱۶۱۰;۱۶۱۸;۱۶۰۵;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۶۰۶;۱۶۱۵;۱۶۰۳;۱۶۱۵;۱۶۰۵;
۱۶۱۸;۱۵۷۳;۱۶۱۶;۱۶۰۶;۱۶۱۷;۱۶۱۴;
۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۶۰۴;۱۶۱۷;۱۶۰۷;۱۶۱۴;۱۶۰۴;۱۵۷۵;۱۶۱۴;
۱۶۱۰;۱۶۱۵;۱۵۸۱;۱۶۱۶;۱۵۷۶;۱۶۱۷;۱۶۱۵;۱۶۰۵;۱۶۱۴;۱۶۰۶;
۱۶۰۳;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۶۰۶;۱۶۱۴;
۱۶۰۵;۱۶۱۵;۱۵۸۲;۱۶۱۸;۱۵۷۸;۱۶۱۴;۱۵۷۵;۱۶۰۴;۱۵۷۵;۱۶۱۱;

فَخُوراً “Allah’a ibadet edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya, elinizin altındakilere iyilik edin.
Şüphesiz, Allah kibirlenen ve övünen kimseleri sevmez.”[\[8\]](#)
فَاعْفُ
عَنْهُمْ
وَاصْفَحْ
إِنَّ اللّهَ
يُحِبُّ
الْمُحْسِنِينَ “Yine de sen onları affet ve aldırış etme. Çünkü; Allah iyilik yapanları sever.”[\[9\]](#)
وَاصْبِرْ
فَإِنَّ
اللّهَ لاَ
يُضِيعُ
أَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ “Sabret! Çünkü; Allah iyilik edenlerin mükafatını zayıf etmez.”[\[10\]](#) Bir başka ayette mealeن şöyle buyruluyor.
Kardeşleri, “Yoksa sen, sen Yûsuf musun?” dediler. O da, “Ben Yûsuf’um, bu da kardeşim. Allah bize iyilikte bulundu. Çünkü, kim kötülükten sakınır ve sabrederse şüphesiz Allah iyilik yapanların mükafatını zayıf etmez” dedi[\[11\]](#) Allah-u Teala Takva ve ihsanı aynı ayette zikrederek iki önemli hususa riayet edenlerle beraber olduğunu bizlere şöyle müjdelemektedir. إِنَّ
اللّهَ مَعَ
الَّذِينَ
اتَّقَواْ
وَّالَّذِينَ هُم
مُّحْسِنُونَ “Şüphesiz Allah, kendisine karşı gelmekten sakınanlar ve iyilik yapanlarla beraberdir.”[\[12\]](#) Yüce Rabbimiz Kur’an-ı Kerimde aile hayatıında ihsanı iyilik yapmayı istemektedir. Bizlere şöyle buyurmaktadır.
وَاِنِ
امْرَاَةٌ
خَافَتْ مِنْ
بَعْلِهَا
نُشُوزاً
اَوْ
اِعْرَاضاً
فَلَا
جُنَاحَ
عَلَيْهِمَٓا اَنْ
يُصْلِحَا
بَيْنَهُمَا

صُلْحاًؕ
وَالصُّلْحُ
خَيْرٌؕ
وَاُحْضِرَت
16; الْاَنْفُسُ
الشُّحَّؕ
وَاِنْ
تُحْسِنُوا
وَتَتَّقُوا
فَاِنَّ
اللّٰهَ
كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ
خَبٖيراً “Eğer bir kadın
kocasının, kendisine ötü davranmasından, yahut yüz çevirmesinden
endië ederse, uzla¨arak aralarını düzeltmelerinde ikisine de bir günah yoktur.
Uzla¨mak daha hayırlıdır. Nefisler ise kıskançlığa ve bencil tutkulara hazır (elverişli)
kılınmıştır. Eğer iyilik eder ve Allah’a karşı gelmekten sakınırsanız, şüphesiz Allah
yaptıklarınızdan haberdardır.”[13] Bir başka ayette ise Muhsinler müjdelenmektedir.
لَنْ يَنَالَ
اللّٰهَ
لُحُومُهَا
وَلَا
دِمَٓاؤُ۬هَ
75; وَلٰكِنْ
يَنَالُهُ
التَّقْوٰى
مِنْكُمْؕ
كَذٰلِكَ
سَخَّرَهَا
لَكُمْ
لِتُكَبِّرُ
08;ا اللّٰهَ
عَلٰى مَا
هَدٰيكُمْؕ
وَبَشِّرِ
الْمُحْسِنٖ
10;نَ “Onların etleri ve kanları asla Allah’a ulaşmaz. Fakat ona sizin
takvanız (Allah’a karşı gelmekten sakınmanız) ulaşır. Böylece onları sizin hizmetinize
verdi ki, size doğru yolu gösterdiğinden dolayı Allah’i büyük tanıyınız.
(Muhsinleri) İyilik edenleri müjdele.”[14] Günlük hayatımızda birçok
sıkıntılarla karşılaşmaktayız. Nitekim bu hayat dünya hayatı. Dünya hayatı ise bir
imtihan. İmtihandan başarılı olmak ise kolay değil. İşte yaşadığımız bu dünya hayatındaki
imtihanımızı en güzel şekilde geçirip, ahiret hayatında mutlu olanlardan olmak istiyor
isek İhsan bizim için bulunmaz bir davranış şeklidir. Allah’ın emir ve yasaklarını
yerine getirmek ve gerektiğinde Allah rızası için her türlü maddi ve manevi
sıkıntılarla kılınmak ihsan şuurunun insana kazandırmış olduğu en önemli davranış
şeklidir. İnsan bu şuurla çevresinde bulunan insanlardan kaynaklanan sıkıntılarla daha

anlayışla yaklaşabilecektir. Anlayış ise sıkıntıların artmasına değil azalmasına sebeptir. Bu dünya hayatına kavga etmeye değil, huzurlu bir hayat sürmeye geldik. Bu huzur ise ihsan şuurunda gizlidir. Yunus Ermenin dizelerinde dile getirildiği &zere, "Ben gelmedim davi için Benim işim sevgi için Dostun evi gönüllerdir Gönüller yapmağa geldim." İhsan özveride bulunmaktadır. Aile hayatında eşimize karşı özveri, arkadaşlıklarımızda arkadaşımıza karşı özveri, toplum yaştımızda insanları kırmadan, incitmeden ve asla ayrım gözetmeden hepsine karşı özveri ve Yaratılana karşı Yaratandan dolayı özveri. İhsan uzaklaştmayı değil yaklaştmayı gerektirir. İhsan nefreti değil sevgiyi gerektirir. Çünkü Allah'ın mukarebesi (gözetimi) altında olduğunu unutmayan insan dünyaya asıl geliş amacını nasıl unutabilir ki. "Gelin tanış olalım İşi kolay kılalım Sevelim, sevilelim Dünyaya kimseye kalmaz." Yunus Ermenin dizelerinde de ifade ettiği üzere dünyaya kimseye kalmamaktadır. Bu dünyada baki kalan iyilikler. Kötülük ise hiçbir zaman payidar olmamıştır. Dünyaya her daim insanların başına felaket getirenleri hatırlamak istemezken, insanlar için iyi şeyler ortaya koyan insanları her daim rahmet ve minnetle anmaktadır. İhsan içimizin dışımızdan daha da temiz olmasıdır. Mevlana'nın ifadesiyle “Ya göründüğün gibi ol, yada olduğun gibi görün”. İhsan kişiye iç temizliği sağlar. Yüce Rabbinin kendisinden haberdar olduğunu bilen insan içinde bulunmuş olduğu günahlarla O'na varmayı arzu etmez. Bu sebeple devamlı tövbekardır ihsan şuurunda olan insan. Hırsızlığa el uzattığı zaman Allah'ın kendisini gördüğünü bilen ahirette bunun hesabını kendisinden soracağını düşün en insan hırsızlığı el uzatmayacaktır. Zina yapmak isteyen, Allah'ı her daim hatırlarında tutarak elbette zinaya yaklaşamayacaktır. Bir kimse için iftirada bulunan insan Allah'ın kendisine şah damarından daha yakın olduğunu bile nasıl iftira atacaktır. Allah'ın kendisini her daim gözetediğini ve kendi yaptıklarını yazması için melekler görevlendirdiğini bilen bir insan kolay kolay yalan söyilebilir mi? gıybet edebilir mi, insanlar arasında laf taşıyabilir mi? velhasıl hatalar içerisinde olabilir mi? İhsan kişiye sabrı kazandırır. Sabır ise kişiye dünyada huzuru ahirette cenneti kazandırır. Bu sebeple İhsan şuuur içerisinde olan insanlar, başlarına gelen sıkıntıları Rabbinin kontrolünde olduğunu bildiğinden dolayı metanetini hiçbir zaman kaybetmeyecektir. İnsanlar arasında yılmadan sabırsızlık göstermeden iyilikleri emretmeye, kötülüklerden sakındırmaya çalışacaktır. İhsan ibadeti gerektirir. Allah'ı bilen Allah'ın haberdar olan insan elbette O'nun isteklerini yerine getirmede tereddüt etmeyecektir. Nitekim Yüce Rabbimizin isteklerinde ve yasaklarında nice hikmetler vardır. Bu sebeple emir ve yasaklara riyet elbette kendi faydamıza olacaktır. İhsan her işte samimiyeti gerektirir. İmanda, ibadette, ahlaka yaşamın her alanında samimiyet. İmanda samimiyet çünkü insanın içinde saklamış oldukları ve dışa yansittıkları Allah-u Teala bilmektedir. İbadette samimiyet, çünkü samimi olmayan, insanların görmesi ve kendisini takdir etmeleri için yapılan ibadet yapana dünyaya hayatında fayda sağlasa da ahiret hayatında hiçbir fayda sağlamayacaktır. Ahlaka samimiyet, çünkü ahlaki ilkeler samimiyet vesilesi ile kemale erecektir. Yaşamın her alanında samimiyet, çünkü hayatın güzelliğinin temelinde samimiyet vardır. Samimiyetin temelinde ise ihsan var. İhsan iyi olandır ve iyi olanda yapılmalıdır. Yüce Allah yaratmış olduğu her şeyi ihsanla yaratmıştır.

[\[15\]](#) Yaratılan hiçbir şeýde çirkinlik yoktur. Çirkinlik insanların eliyle tezahür etmektedir. Allah-u Teala üzümü yaratmış insanlar ondan şarabı üretmişlerdir. Allah yaşamı yaratmış, insanlar silah icat ederek birbirlerini yok etmeyi meydana getirmişlerdir. İhsan yaptığı güzel yapmaktadır. Sevgili Peygamberimiz hayvanları

kurban ederken dahi ihsanla davranışımızı yaptığıımız işi en gümüşel şekilde yapmamızı istemektedir. Hadiste Efendimiz şıyle buyurmaktadır.

إِنَّ

اللَّهَ

كَتَبَ

الإِحْسَانَ

عَلَى كُلِّ

شَىْءٍ

فَإِذَا

قَتَلْتُمْ

فَأَحْسِنُوا “Allah her şeye ihsan ile davranışmasını kullarının üzerine gerekli kılmıştır. Bundan dolayı öldürdüğünüzde güzel davranışın, hayvanların kesiminde güzel davranışın” [16] Yapılan işler kötülük amaçli olunca neye yaramaktadır. Yaratın memnun olmadığı gibi insanlarda memnun olmamaktadır. Bu sebeple hayatımızın her safhasında her ne yapıyorsak, hangi işle uğraşıyorsak uğraşalım yaptığımızı güzel yapmalı, Allah’ın ve kullarının rızasını kazanma yollarını aramalıyız. Sonuç itibarıyle ihsan saygıda kusur etmemektir. Allah’a saygı, ana-babaya saygı, ailede eşler arası saygı, kardeşe saygı, akrabaya saygı, komşuya saygı, toplumda yaşam bulan insanların hepsine saygı. Trafikte saygı, sporda saygı, alışverişte saygı, Bizi gören, bizi gözleyen, her daim yanımızda olan, yaptıklarımızı yazdırın ve hesaba çekecek olan biri var, Allah var. İhsan Allah’ın bizi

görüyormuşçasına kulluk etmekse, her daim saygı elbette kendi menfaatimize olacaktır. Birbirimizle olan ilişkilerimizde bozulma olmamasını arzu ediyorsak, razı olunan bir hayat yaşamak istiyorsak, sevdiğimiz ve sevildiğimiz bir hayat düşlüyorsak hepsinin başında ihsan şuurunu hayatımıza aktarmamız gerekecektir. Yüce Rabbim, bizleri Kendisini hakkıyla bilenlerden eylesin. Kendisine layıkıyla kul olmayı, Habibine layıkıyla ümmet olmayı nasip eylesin. Birbirimize saygıda kusur etmeyen, birbirine karşı özverili ve anlayışlı olanlardan eylesin. Cumanız mübarek olsun. Allah’a emanet olun. Ahmet ÜNALnbsp; Vaiz

 [1] Dini Kavramlar Sözlüğü, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, “İhsan” md. [2] Nahl, 16/90 [3] Müslim, İman, 1, Buhari, İman, 37 [4] Al-i İmran, 3/5 [5] Kaf, 50/17 [6] Al-i İmran, 3/134-135 [7] Al-i İmran, 3/147-148 [8] Nisa, 4/36 [9] Maide, 5/13 [10] Hud, 11/115 [11] Yusuf, 12/90 [12] Nahl, 16/128 [13] Nisa, 4/128 [14] Hac, 22/37 [15] Secde, 32/7 [16] Ebû Dâvud, Edâhî, 11

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)